

บทที่ 1

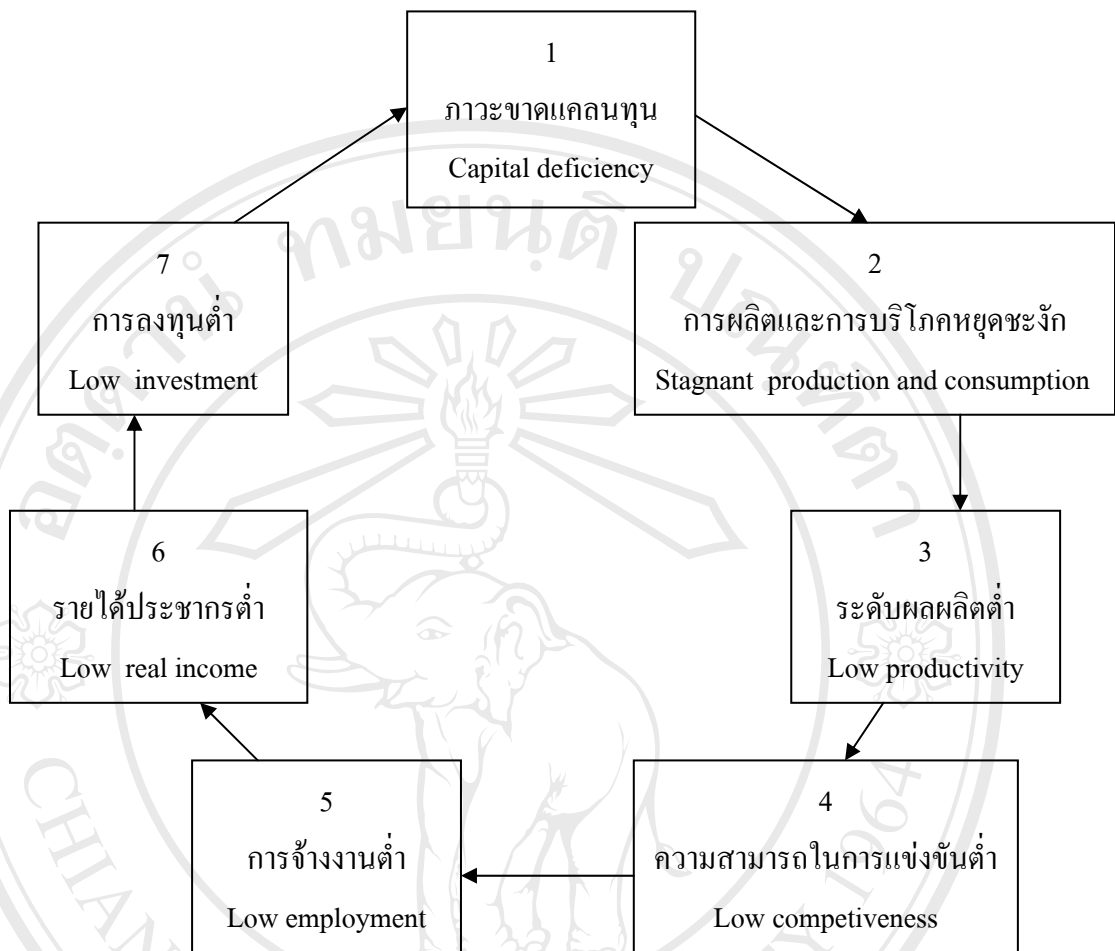
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะการลงทุนบนพื้นฐานการครอบครองทรัพย์สินส่วนบุคคลเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความมั่งคั่งของประเทศว่ามีสูงหรือต่ำเพียงใด การมีเงินลงทุนที่เหมาะสมจะเป็นหัวใจของการเติบโตอย่างมั่งคั่งของประเทศในอนาคต ในทางกลับกันถ้าประเทศมีเงินลงทุนไม่เพียงพอจะทำให้ผลผลิต (output) โดยรวมมีปริมาณที่ลดจำนวนลง เนื่องจากการผลิตต้องใช้เงินลงทุนเพื่อสร้างโรงงาน ข้างแรงงานและซื้อวัตถุดิบ นั่นคือการผลิตและการบริโภคหยุดชะงักจนมีผลทำให้การเพิ่มผลผลิต (productivity) ของประเทศลดต่ำลง ความสามารถในการแข่งขันของประเทศลด อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น รายได้ของประชากรลดลง และมาตรฐานการครองชีพของประชากรต่ำลง ในที่สุดระดับเงินลงทุนของประเทศจะลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์, 2546) แสดงเป็นวัฏจักรความยากจนดังรูป 1.1 วัฏจักรดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศในช่วงที่เกิดภาวะวิกฤติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ดังนั้น แนวทางหนึ่งที่จะทำให้ประเทศหลุดพ้นวัฏจักรดังกล่าวคือการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้น ภาคการเงินและการลงทุนจึงได้รับความสนใจในการศึกษาอย่างกว้างขวางของนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตลาดการเงิน ในฐานะตัวกลางทางการเงินเป็นสถานที่ที่ให้ผู้ขาดแคลนเงินทุนสร้างสินทรัพย์ทางการเงินออกจำหน่ายเพื่อระดมเงินทุนจากผู้มีเงินทุนที่ต้องการออมหรือลงทุนผ่านตลาดแรกและตลาดรอง ธุรกรรมในตลาดแรกเกิดขึ้นครั้งเดียวเมื่อผู้ระดมเงินทุนสร้างสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อจำหน่ายในขณะที่ธุรกรรมในตลาดรองสามารถเกิดขึ้นได้หลายครั้งส่งผลให้มีการสะสมเงินลงทุนเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ตลาดรองโดยเฉพาะตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อระบบการเงินของประเทศและได้รับความสนใจจากนักลงทุนมากขึ้น

การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผลสืบเนื่องมาตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2515 รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทในการแก้ไข “ประกาศคณะปฏิวัติที่ 58” เกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจการค้าที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชน” การแก้ไขดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลสามารถกำกับดูแลการเงินของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระเบียบและยุติธรรม หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2517 ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์ (2546)

รูป 1.1 วัฏจักรความยากจน (Vicious Cycle)

เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และการระดมเงินทุนในประเทศตามมาด้วยการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้สามารถนำเงินออมมาลงทุนในตลาดทุนได้ ในปี พ.ศ. 2518 ข้อกำหนดทางกฎหมายหลายข้อได้รับการแก้ไขปรับปรุงจนมีความเหมาะสมและในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เปิดการซื้อขายขึ้นอย่างเป็นทางการและใช้ชื่อภาษาอังกฤษเป็น “The Stock Exchange Of Thailand” (SET) เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2534 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์, 2546)

จากสภาพการแข่งขันทางธุรกิจที่ค่อนข้างรุนแรงในปัจจุบันทั้งระหว่างกิจการภายในประเทศหรือกิจการต่างประเทศทำให้กิจการที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูงประสบผลสำเร็จและสร้างรายได้มหาศาลจึงเป็นผลให้เกิดการชักนำผู้ลงทุนรายอื่นจำนวนมากสนใจมาลงทุนนำไปสู่การลงทุนหรือการเก็งกำไรผ่านตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้น จึงก่อให้เกิดธุรกิจการจดหมายซึ่ง

เงินทุนและใช้เงินนั้นในการประกอบกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เรียกว่า บริษัทเงินทุน และธุรกิจเกี่ยวกับการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การจัดจำหน่ายกองทุนรวมและกองทุนส่วนบุคคลที่เรียกว่า บริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งเมื่อมีบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนแล้วปรากฏว่าผลดำเนินงานของบริษัททั้งสองประเภทก็ได้รับความสนใจจากนักลงทุนเช่นกัน โดยพิจารณาจากมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์พบว่า กลุ่มบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์มีมูลค่าการซื้อขายในปี พ.ศ. 2547 มูลค่า 666,843 ล้านบาท สูงเป็นอันดับ 2 จากกลุ่มหลักทรัพย์ทั้งหมด 30 กลุ่มย่อย รองจากกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และมูลค่าการซื้อขายเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 102 ดังตาราง 1.1

การที่ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติทางการเงินกลุ่มบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบอย่างมากต่อการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นสถาบันการเงินที่สะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจในประเทศได้เป็นอย่างดีโดยมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์จะค่อนข้างต่ำในช่วงภาวะวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2544 เมื่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ปริมาณและมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ในกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มการเติบโตสูงขึ้น โดยปริมาณการซื้อขายเพิ่มจากปี พ.ศ. 2544 มากกว่า 2 เท่า เช่นเดียวกับมูลค่าการซื้อขายที่มีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2547 เพิ่มขึ้นร้อยละ 134 ร้อยละ 40 และร้อยละ 102 ตามลำดับ ดังตาราง 1.2

ปัจจุบันนักลงทุนส่วนใหญ่ทำการตัดสินใจโดยอาศัยหลักการและทฤษฎีการลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่ได้รับความนิยมในระยะหลังเพื่อรับรู้ถึงความเสี่ยงและผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ส่งผลให้เกิดความสามารถของนักลงทุนและผู้บริหารเงินทุน 2 ประการ คือ ความสามารถในการคัดสรรหุ้น (selectivity ability) และความสามารถในการคาดการณ์ตลาดเพื่อทำการเลือกลงทุนได้อย่างเหมาะสม (market timing ability) ความสามารถทั้งสองมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักลงทุนและผลตอบแทนในการจัดการเงินทุน ประการแรกคือความสามารถในการคัดสรรหลักทรัพย์เป็นความสามารถของนักลงทุนในการเลือกหลักทรัพย์ประกอบกันให้เป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีคุณภาพโดยสามารถสร้างผลตอบแทนในอัตราที่สูง สำหรับความสามารถอีกประการหนึ่งคือ ความสามารถในการคาดการณ์ภาวะของตลาด นั่นคือผู้ลงทุนต้องสามารถวิเคราะห์และคาดคะเนภาวะของตลาดที่ลงทุนได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงเพราะเมื่อนักลงทุนมีความสามารถที่จะคาดการณ์ได้ก็จะสามารถจัดเตรียมและเปลี่ยนน้ำหนักในการลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อรองรับภาวะที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม (ศุภชัย ศรีสุชาติ, 2544)

ตาราง 1.1 มูลค่าการซื้อขายและการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มหลักทรัพย์
10 อันดับแรกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2547

อันดับ	กลุ่มหลักทรัพย์	มูลค่าการซื้อขาย (ล้านบาท)	การเปลี่ยนแปลงมูลค่า การซื้อขายจากปี 2546 (ร้อยละ)
1	กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	694,155	230
2	กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์	666,843	102
3	กลุ่มธนาคาร	566,380	221
4	กลุ่มสื่อสาร	453,910	694
5	กลุ่มพลังงาน	416,387	273
6	กลุ่มวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง	295,061	203
7	กลุ่มบันเทิงและสันทนาการ	226,360	386
8	กลุ่มปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	148,369	393
9	กลุ่มขนส่ง	97,239	483
10	กลุ่มพาณิชย์	72,341	267

ที่มา: Reuters (2004)

ตาราง 1.2 ปริมาณ มูลค่าการซื้อขายและการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุน
และหลักทรัพย์ปี พ.ศ. 2540-2547

ปี	ปริมาณการซื้อขาย (หลักทรัพย์)	มูลค่าการซื้อขาย (ล้านบาท)	การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการซื้อขาย (ร้อยละ)
2540	3,501,692	238,468	-
2541	5,125,941	102,059	- 57
2542	19,942,080	154,759	+ 51
2543	14,441,612	265,665	+ 71
2544	9,281,619	100,637	- 62
2545	24,074,032	235,568	+ 134
2546	22,543,664	329,850	+ 40
2547	38,181,472	666,843	+ 102

ที่มา: Reuters (2004)

อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการคัดสรรทุนและความสามารถในการคาดการณ์ตลาดเพื่อทำการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ได้อย่างเหมาะสมนั้นจำเป็นต้องทราบความเสี่ยงการลงทุนในหลักทรัพย์และความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตามภาวะฤดูกาลตลาดของหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ ดังนั้น จึงเกิดคำถามว่าความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยผลตอบแทนตลาดขนาด และอัตราส่วนมูลค่าทางบัญชีของหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์เป็นอย่างไร ความเสี่ยงตามภาวะฤดูกาลตลาดขาขึ้นและตลาดขาลงและฤดูกาลตามรายเดือนมีลักษณะอย่างไร แตกต่างจากการวิเคราะห์โดยไม่ได้คำนึงถึงภาวะฤดูกาลหรือไม่ เนื่องจากการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ในแต่ละระยะเวลา 12 เดือน มีลักษณะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนที่ได้รับอิทธิพลของเดือนหรือฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นอีกในปีต่อไปถ้าสามารถทราบถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงตามภาวะที่ผ่านมาในแต่ละปีจะทำให้การคาดคะเนเป็นไปอย่างแม่นยำกว่ารวมไปถึง ภาวะตลาดขาขึ้นและขาลงนั้นมีความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงกับผลตอบแทนในหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์มีความแตกต่างกัน ดังนั้น ประโยชน์ของการศึกษาถึงปัจจัยและความสัมพันธ์ของหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในลักษณะที่มีความเป็นฤดูกาลทั้งตามภาวะฤดูกาลตลาดขาขึ้นและตลาดขาลง และฤดูกาลรายเดือนว่าเป็นอย่างไรเพื่อจะได้แบบจำลองที่มีความเหมาะสมในการคาดคะเนนำไปประกอบข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์และวางแผนในการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาปรับปรุงความสามารถการบริหารหลักทรัพย์ได้อย่างดีขึ้นและเป็นแนวทางการสร้างการแข่งขันโดยอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง นอกจากนี้สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการกำกับดูแลการลงทุนในประเทศต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์ในกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยความเสี่ยงตามภาวะฤดูกาลของตลาด ขนาดกิจการ และปัจจัยด้านการตลาดที่มีผลต่อผลตอบแทนที่แท้จริงของหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทราบถึงปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์เพื่อสามารถนำมาคำนวณหรือคาดการณ์มูลค่าและราคาของหลักทรัพย์ที่ควรจะเป็น ซึ่งเมื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้ลงทุนจะทำให้การลงทุนในหลักทรัพย์มีผลตอบแทนที่มีเสถียรภาพในระยะยาว

1.3.2 ทราบถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านความเสี่ยง ขนาดกิจการและปัจจัยด้านการตลาดตลอดจนหลักการลงทุนในภาวะตลาดตลาดขาขึ้นและขาลงของหลักทรัพย์ในกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ซึ่งนักลงทุนสามารถนำไปคาดคะเนผลตอบแทนสามารถเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ได้อย่างถูกต้องในภาวะตลาดที่ผันแปรตามฤดูกาล

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้จะใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) รายสัปดาห์และรายเดือน ช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2540 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2547 รวม 417 สัปดาห์และ 96 เดือน ดังนี้

- ราคาปิด (closed price) ของหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ดัชนีราคาหลักทรัพย์ (SET index) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- อัตราเงินปันผลตอบแทน (dividend yield) ของหลักทรัพย์ในกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน (interest rate) ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 ธนาคาร คือ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

และใช้ข้อมูลสถานะพื้นฐานของหลักทรัพย์ในกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันสิ้นสุดการศึกษา (31 ธันวาคม 2547) ดังนี้

- ทุนจดทะเบียนที่ออกและชำระแล้ว (paid-up capital)
- มูลค่าตามบัญชีของผลตอบแทนหลักทรัพย์ (book value)

ซึ่งหลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีทั้งหมด

30 หลักทรัพย์ ดังตาราง 1.3

ตาราง 1.3 หลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	อักษรย่อ
1	บริษัทเงินทุนสินเอเชีย จำกัด (มหาชน)	ACL
2	บริษัทอออน ธนสินทรัพย์(ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	AEONTS
3	บริษัทเงินทุนกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	AITCO
4	บริษัทหลักทรัพย์แอ็ดกินชั่น จำกัด (มหาชน)	ASL
5	บริษัทหลักทรัพย์เอเชีย พลัส จำกัด(มหาชน)	ASP
6	บริษัทเงินทุนบุคคลภัย จำกัด (มหาชน)	BC
7	บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนาทรร จำกัด (มหาชน)	BFIT
8	บริษัทหลักทรัพย์พัฒนสิน จำกัด (มหาชน)	CNS
9	บริษัทตะวันตกพาณิชย์ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	ECL
10	บริษัทหลักทรัพย์ฟินันซ่า จำกัด	FNS
11	บริษัทหลักทรัพย์กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	KEST
12	บริษัทหลักทรัพย์เคจีไอ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	KGI
13	บริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน จำกัด	KK
14	บริษัทบัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTC
15	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนเอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	MFC
16	บริษัทไมด้า ลิสซิ่ง	ML
17	บริษัทเงินทุนธนชาติ จำกัด	NFS
18	บริษัททวาลิสซิ่งจำกัด (มหาชน)	NVL
19	บริษัท ภัทรลิสซิ่งจำกัด	PL
20	บริษัทสแกนดิเนเวียลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	SCAN
21	บริษัทสยามเนเจอร์ลแฟคตอริง จำกัด (มหาชน)	SGF
22	บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	SICCO
23	บริษัทสยามพาณิชย์ลิสซิ่ง จำกัด(มหาชน)	SPL
24	บริษัทหลักทรัพย์ซิกโก้ จำกัด (มหาชน)	SSEC
25	บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	THANI
26	บริษัทหลักทรัพย์ทิสโก้ จำกัด(มหาชน)	TISCO
27	บริษัทฐิติกร จำกัด(มหาชน)	TK
28	บริษัททรินิตี้ วัฒนา จำกัด(มหาชน)	TNITY
29	บริษัทหลักทรัพย์ยูไนเต็ด จำกัด (มหาชน)	US
30	บริษัทเงินทุนซิมิโก้ จำกัด (มหาชน)	ZMICO

ที่มา: บริษัทนิวส์ อินเตอร์เน็ต พับลิชซิ่ง จำกัด (2547)

แต่ในการศึกษารั้ครั้งนี้ ไม่สามารถทำการศึกษาหลักทรัพย์บางหลักทรัพย์ในส่วนที่ต้องใช้ข้อมูลราคาปิดรายสัปดาห์และรายเดือนเนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอ ดังนี้

ตาราง 1.4 หลักทรัพย์ที่มีข้อมูลไม่เพียงพอสำหรับการศึกษาอนุกรมเวลา

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	อักษรย่อ
1.	บริษัทตะวันตกพาณิชย์ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	ECL
2.	บริษัทหลักทรัพย์ กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	KEST
3.	บริษัทหลักทรัพย์ ซิกโก้ จำกัด (มหาชน)	SSEC
4.	บริษัทหลักทรัพย์ จำกัด(มหาชน)	TK

ดังนั้น หลักทรัพย์กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ที่ทำการศึกษาในส่วนที่ต้องใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาของราคาปิด ทั้งหมด 26 หลักทรัพย์

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ดัชนีราคาหลักทรัพย์ (stock price index) คือ เครื่องมือทางสถิติที่แสดงการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์โดยรวมในตลาด ถ้าดัชนีมีค่าสูง หมายความว่าราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับราคาหลักทรัพย์ในวันฐานและวันที่ผ่านมา ถ้าดัชนีมีค่าลดลงหมายความว่าราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลงเมื่อเทียบกับราคาหลักทรัพย์ในวันฐาน (30 เมษายน 2530)

1.5.2 ราคาปิด (closed price) คือ ราคาตลาดของหลักทรัพย์ใดๆ ในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายเป็นรายการสุดท้ายของแต่ละวัน ในการคำนวณราคาปิด ตลาดหลักทรัพย์จะเปิดให้ซื้อขายได้ตามปกติจนถึงเวลา 16.30 น. จากนั้นระบบการซื้อขายจะหาเวลาปิดโดยการสุ่มเลือก (random) เวลาในช่วง 16.35-16.40 น. และเปิดโอกาสให้บริษัทสมาชิกสามารถส่งคำสั่งซื้อขายเพิ่มเติมได้อีกอย่างน้อย 5 นาที ตั้งแต่ 16.30 น. ถึงเวลาปิดที่ได้จากการสุ่มเลือก และจะยังไม่จับคู่การซื้อขายจนกว่าจะถึงเวลาปิด จึงนำคำสั่งซื้อขายทั้งหมดที่ค้างอยู่ในระบบจนกระทั่งถึงเวลาปิดมาคำนวณหาราคาปิดของแต่ละหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547)

1.5.3 ราคาตลาด (market price) คือ ราคาของหลักทรัพย์ใดๆ ในตลาดหลักทรัพย์ที่เกิดจากการซื้อขายครั้งล่าสุด เป็นราคาที่สะท้อนถึงความต้องการซื้อและความต้องการขายของผู้ลงทุนโดยรวมในขณะนั้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547)

1.5.4 มูลค่าหลักทรัพย์ตามบัญชี (book value) คือ มูลค่าของหุ้นสามัญ 1 หลักทรัพย์ ที่ได้จากการประเมินค่าสินทรัพย์สุทธิ (net asset value) ต่อหลักทรัพย์ตามงบดุลล่าสุดของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ ซึ่งหมายความว่าหากบริษัทนี้เลิกกิจการและสามารถนำสินทรัพย์รวมถึงหนี้สินไปแปรเป็นเงินสดได้ตามมูลค่าที่ระบุในงบดุลนั้นแล้ว ผู้ถือหลักทรัพย์จะได้รับเงินคืนในจำนวนเท่ากับมูลค่าตามบัญชีต่อการถือหลักทรัพย์ 1 หลักทรัพย์ โดยคำนวณได้ ดังนี้

$$\text{มูลค่าหลักทรัพย์ตามบัญชี} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม} - \text{หนี้สินรวม}}{\text{จำนวนหลักทรัพย์ที่บริษัทออกและเรียกชำระแล้ว}}$$

(ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547)

1.5.5 อัตราเงินปันผลตอบแทน (dividend yield) หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล โดยคิดเป็นร้อยละ หลักทรัพย์ใดมีอัตราเงินปันผลตอบแทนสูงจะได้รับความสนใจในการลงทุนมากกว่า คำนวณได้ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547)

$$\text{อัตราเงินปันผลตอบแทน} = \frac{\text{มูลค่าปันผลต่อหุ้น (dividend)} \times 100}{\text{กำไรสุทธิต่อหุ้น (earning per share)}}$$

1.5.6 ภาวะหลักทรัพย์ขาขึ้น คือ ภาวะที่ผลตอบแทนของหลักทรัพย์มีค่าเป็นบวก (+) อันเนื่องมาจากราคาหลักทรัพย์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีปริมาณการซื้อขายมาก สภาพคล่องสูง โดยกำหนดให้ผลตอบแทนของตลาด (R_m) มีค่าสูงกว่าหรือเท่ากับผลตอบแทนที่ปราศจากความเสี่ยง (R_f) (Ho, Strange and Piesse, 2003) นั่นคือ $(R_m - R_f) \geq 0$

1.5.7 ภาวะหลักทรัพย์ขาลง คือ ภาวะที่ผลตอบแทนของหลักทรัพย์มีค่าเป็นลบ (-) อันเนื่องมาจากราคาหลักทรัพย์ต่ำลงอย่างต่อเนื่องและมีปริมาณการซื้อขายน้อย สภาพคล่องต่ำ โดยกำหนดให้ผลตอบแทนของตลาด (R_m) มีค่าต่ำกว่าผลตอบแทนที่ปราศจากความเสี่ยง (R_f) (Ho, Strange and Piesse, 2003) นั่นคือ $(R_m - R_f) < 0$

1.5.8 ความเสี่ยง (risk) คือ การที่ผลตอบแทนที่แท้จริงจริง (actual return) ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนมีโอกาสที่จะเบี่ยงเบนหรือแตกต่างไปจากผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนนั้นคาดหวังไว้ (expected return) ซึ่งถ้าโอกาสที่ผลตอบแทนเบี่ยงเบนหรือแตกต่างมากความเสี่ยงจะสูงและถ้าโอกาสที่ผลตอบแทนเบี่ยงเบนหรือแตกต่างน้อยความเสี่ยงจะต่ำ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546)

1.5.9 ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถลดลงได้จากการกระจายการลงทุนและยังคงเหลืออยู่อย่างเป็นระบบความเสี่ยงเหล่านั้น ความเสี่ยงประเภทนี้มักเกิดจากปัจจัยมหภาค เช่น ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (interest rate risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่

เกิดจากความผันแปรของอัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยงจากตลาด (market risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดโดยรวมร่วมกันทุกหลักทรัพย์ที่มีส่วนประกอบร่วมกันแต่อาจมากหรือน้อยต่างกัน ความเสี่ยงนี้จัดออกไม่ได้แม้กระจายการลงทุนออกไปได้ดีเพียงใดก็ตาม (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546)

1.5.10 ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk) คือ ความเสี่ยงเฉพาะตัวของหลักทรัพย์ซึ่งสามารถลดลงได้โดยการกระจายการลงทุนออกไปให้กว้าง ความเสี่ยงประเภทนี้เกิดจากปัจจัยจุลภาค ได้แก่ ความเสี่ยงเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือ (credit risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความสามารถของบริษัทในการชำระหนี้หรือปฏิบัติตามภาระผูกพันได้อย่างสมบูรณ์หรือไม่ โดยพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานของบริษัทนั้นและความเสี่ยงกลุ่มธุรกิจ (sector risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากลักษณะเฉพาะของกลุ่มธุรกิจหรืออุตสาหกรรมซึ่งอาจมีผลต่อราคาซื้อขายหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546)

1.5.11 ความเสี่ยงตลาด (market risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากสถานการณ์ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาของหลักทรัพย์ โดยที่ปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมักเกิดในขณะตลาดหลักทรัพย์อยู่ในสภาพร่อนแรง (bull market) หรือซบเซา (bear market) อันมีผลมาจากกระแสความรู้สึกโดยรวมของนักลงทุนจึงขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจ การเมืองและการเงินทั้งภายในและภายนอกประเทศด้วย

1.5.12 ค่าสัมประสิทธิ์เบต้า (beta coefficient) เป็นเครื่องชี้หรือวัดค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบบ่งบอกระดับและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์เปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงของตลาด ถ้าค่าสัมประสิทธิ์เบต้าสูงกว่า 1 หมายความว่าผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้นมีความเสี่ยงที่เป็นระบบสูงกว่าระดับความเสี่ยงของตลาด แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์เบต้าต่ำกว่า 1 หมายความว่าผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้นมีความเสี่ยงที่เป็นระบบต่ำกว่าระดับความเสี่ยงของตลาดซึ่งค่าความเสี่ยงของตลาดมีค่าเท่ากับ 1 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546)